

MEVLÂNÂ ❦ RUBÂÎLER

THE RUBAIS OF RUMI

Divandan Tüm Koleksiyon
The Entire Collection From The Divan

Derleyen: Nevit O. Ergin - Meral Ekmekçiođlu

NI
NEFES

*Love's fire makes the world warm.
Love's milk of kindness
soothes the suffering.
How impudent is the man who is not
ashamed in front of that moon,
The one that even the sun is
embarrassed by.*

Dünya aşkın ateşiyle ısındı.
Istıraplar aşkın şefkatli sütüyle azaldı.
Güneşin bile utandığı Ay'dan nasıl olur da
insan utanmaz.

A 15-1 60 60

*My essence is kneaded by pure,
clean, ruby-colored wine.
The glass in my hand yells, screams.
I am at the top of that wine
for some time.
That wine is my head.*

Özümüz, kırmızı renkli saf temiz
şarapla yoğrulmuş.
Elimizdeki kadeh bağırıp feryad eder.
Bazen şarap bizi içer.
Bazen biz şarabı içeriz.

A 15-2 50 50

*You haven't noticed the tears of the
unfortunates. Every day you are
drunk, and smoke covers your eyes.
You haven't heard the cries of the
ones in hell, yet you talk about the
love of Beauties.
Love goes with humiliation;
Fame has nothing to do with Love.*

Bahtsızların gözyaşlarını görmedin.
Günlük hayatın tozu ve dumanı
gözlerini örttü.
Cehennemdekilerin ağlayışlarını duymadın,
Sevgilinin aşkından bahsediyorsun.
Aşkın yolu alçalmaktan geçer.
Şan ve şöhretin aşkla hiçbir alâkası yoktur.

A 20-41 34 34

*It is too bad that time has gone by.
Yet, we are still crazy, insane.
It is night. It is cloudy. Our ocean
has no boundary.
Embarked on a ship, we are sailing
on God's sea
With the help and kindness of God.*

Ne yazık ki zaman geçti
ve biz hâlâ deli dîvâneyiz.
Bulutlu bir gecede kıyısı
belli olmayan bir denizdeyiz.
Bir gemiye binmişiz, Allah'ın denizinde,
Onun lütfu ve yardımı, bizi alıp
götürmekte.

A 15-3 7 7

*Those pale words coming
out of ruby lips
Cover coral with color games
And cause there to be glitter in the
torch of faith.
We say many words,
but we can't talk like Him.*

O cana canlar katan güzelin
tatlı sözleri rensizdir.
Ama mercanlara renkler başışlar
ve iman meşalesinde parıldar.
Biz de çok sözler söyledik,
ama O'nun gibi söyleyemedik.

A 15-5 30 30

*Beloved, what is the best job
for a fig seller?
"To sell figs," naturally, O my soul.
"Living drunk, dying drunk," and
running to resurrection as a drunk
Is the most suitable one for us,
O Beloved.*

İncir satıcısı için en iyi iş nedir?
Tabii ki "incir satmaktır".
Sarhoş yaşamak, sarhoş ölmek ve
mahşere de sarhoş girmek bizim için
en uygundur, ey Sevgili.

A 15-4 55 55

*Come, the glory of Your face
cannot be concealed.
Come, Your beauty is not
made by man's semen.
Don't hide behind anger;
Your beauty cannot be hidden.*

Gel, yüzünün nuru gizlenecek
bir nur değil.
Güzelliğin insan tohumundan gelmiş değil.
Gel sevgilim, kendini öfke perdesi
ardında gizleme gel.
Gel ki senin güzelliğin
gizlenecek güzellik değil.

A 15-4 65 65

*That Beloved who wakes me up at
night wet my altar with my tears.
Suddenly, without saying a word,
He threw me into the water of life.
Now, that water gives sweetness
To the water of my bitter tears.*

Gece beni uyutmayan sevgili,
mihrâbımı, gözyaşlarımla ıslatmak ister.
Bana bir şey söylemeden,
aniden beni suya attı.
Şimdi o su, bana tat vermede.

A 20-42 18 18

*The One who created you by Himself
Won't leave you helpless in the
middle of Love.
The place where you form your
opinions, that is called heart.
He shows hundreds of friends to you.*

Seni tek başına yaratan, aşkın içinde
yardımsız bırakmaz seni.
Düşüncelerini oluşturduğun gönül
evinde seni yalnız bırakmamak için
yüzlerce dost gösterir sana.

A 20-44 57 57

*When my Essence turns
into a sea of infinity,
The face of my particles shines.
I burn like a candle on the way of Love
In order to reduce my times to one time.*

Aslım sonsuzluk denizine dönüştüğü
zaman bütün zerrelere parlar.
Zamanlarımı tek bir zamana indirmek için
Aşk'ın yolunda bir mum gibi yanarım.

A 20-43 19 19

*Your voice would sing the song of our heart,
Would be merry, sing day and night.
We get tired and sick when your voice is tired.
Your voice would chew sugar, eat honey.*

Sesin, gönlümü zün şarkısını söyler.
Gündüz-gece neşeyle şarkı söylesin.
Sesin yorulduğunda,
biz de yorulup hasta oluruz.
Senin sesin şekerler çiğnesin, ballar yesin

A 20-45 4 4

*First, He pampered me with a thousand favors,
Then burned me with a thousand troubles.
He was playing with me, like a dice of His love.
When I died from myself, became Him,
He threw me out.*

Önce beni binlerce iltifatla okşadı.
Sonra binlerce dertle yaktı.
Benimle aşkın zarı gibi oynuyordu.
Ben, kendimde ölüp O olduğumda,
fırlattı attı beni.

A 16-7 20 20

*This fire of Love cooks, matures us,
Pulls us every night to the tavern,
And separates us from all others.
Love makes us friends with only
the ones in the tavern.*

Bu aşk ateşi bizi pişirip olgunlaştırıyor.
Herkesten ayırıp her akşam
meyhaneye götürüyor.
Ve aşk bizi sadece meyhanedekilerle
arkadaş ediyor.

A 16-8 9 9

*O flowing tears, say to the Beauty
Who adds Love to our heart, to our
garden, to our spring,
That if we remember just one night
among the others we spent together,
Let Him excuse us, not chastise us.*

Ey akıp giden gözyaşı, gönlümüze,
bahçemize ve ilkbaharımıza
aşk katan güzele de ki:
Beraber geçirdiğimiz gecelerden sadece
bir tanesini hatırlarsan,
mazur gör bizi ayıplama.

A 20-47 28 28

*O Beloved who stays alone
like the sun, come!
Gardens, orchards are pale
without Your face: Come!
Earth is nothing but dirt and dust
without You: Come!
That gathering, this joy are cold
without You: Come!*

Ey güneş gibi tek olan sevgili, gel.
Senin yüzün olmadıkça, bağ bahçe
sarmış solmuştur, gel.
Sensiz dünya toz topraktır, gel.
Bu meclis, bu neş'e sensiz soğuktur, gel.

A 21-50 -- 64

*The moon rose at night, but couldn't
find our circling.
He sent awards to the ones who turn
around at night.
The color of dawn is red,
Because he is ashamed of our pale
faces.*

Geceleri yükselen Ay bile Senin çevreni
bulamamıştır.
Geceleri Seni bulmak için uğraşana,
dönüp dolaşana, Senin Ay'ından ödülleri gelir.
Şafağın kızıllığı, Senin solgun yüzünün
güzelliğinden utanır.

A 16-12 12 12

*O morning breeze, tell us
If, on your way, you see that heart
Full of the flame of Love,
That heart that melts
hundreds of marbles, granites!*

Ey sabah meltemi, aşkın alevi ile dolup
taşmış, gönlü gördün mü?
Yüzlerce mermeri ve graniti bile eriten,
O gönlü, gördün mü?

A 21-48 10 10

*O fickle fortune, you are disturbing
the peace and comfort of my heart
With all kinds of deceits.
But, you will see on the day
when I sit at your table
How I can make polished bowls
from the moonlight.*

Ey gülünesi kader, gönlümdeki huzur ve
rahatlığı her türlü hileyle bozuyorsun.
Sofranda oturacağım gün göreceksin ki;
Ay ışığından, parlak kâseler yapacağım.

A 17-15 59 59

*Master, You haven't seen us
even in Your dream.
We won't see each other till next year.
O night, you are looking
at us every moment,
But you don't see us till
the light of early dawn.*

Efendi, sen bizi rüyada
bile görmez oldun.
Birbirimizi önümüzdeki seneye
kadar da görmeyeceğiz.
Ey gece, her dakika bize bakıyorsun.
Ancak, şafağın aydınlığı olmadan bizi
göremezsin.

A 21-53 11 11

*O one who gives away the pearl
of faith for a loaf of bread,
O one who sacrifices the Essence
of his Heart for a piece of barley,
Likewise, in the end, Nimrod*
Didn't give his heart to Abraham,
But gave it to a mosquito instead.*

* Koran 21:58-69

Ey, bir dilim ekmek için
imanının incisini veren kişi,
Ey, bir parça arpa tanesi için
gönlünü feda eden kişi,
Nemrut da İbrahim'e kalbini vermedi*
ama, sonunda canını bir sivrisineğe verdi.

* Kur'an, Âyet 21, Sûre 58-69

A 16-14 41 41

*The Beloved whose scattered hair makes
everyone confused Asked me with sweet
ruby lips that were leaking honey,
"Are you sorry about our separation?"
"O my soul, so very much so
That all the world's sorrows
Are in that sorry!"*

Dağınık saçlarıyla herkesin kafasını
karıştıran sevgili, lâl renkli tatlı
dudaklarından bal dökerek sordu:
"Ayrılığımızdan pişman oldun mu?"
"Ey canım benim, hem de nasıl pişmanım,
pişmanlıkların tümü bu pişmanlıkta."

A 16-13 61 61

*Your heart is the sea of pearls and corals:
Get rid of them.
The way of truth is closed to greedy people.
Flesh opened its mouth like a shell and said,
"Even soul can't fit there. How can I?"*

Gönlün, inci ve mercanların denizidir.
Kurtul onlardan.
Cimrilere gerçeğin yolu kapalıdır.
Beden, bir sedef gibi ağzını açmış,
"Canın bile sığamadığı yere ben
nasıl sığarım?" diyor.

A 20-46 31 31

*O Beloved, we are so close
to You in Love,
So close that wherever You step,
we become the ground there.
Is it proper that in the creed of Love We see
the universe with You, but we don't see You?*

Sevgili, aşkta sana çok yakınız.
O kadar yakınız ki, nereye ayağını bassan,
o yerin toprağı oluruz.
Âşıklık mezhebinde bu nasıl bir şeydir ki,
kâinatı seninle görelim de,
Seni görmeyelim.

A 21-52 14 14

*O the greenness of every tree, garden
and orchard, every grass and meadow,
O my Glory, fate and greatness, O my
solicitude, my sema, my honesty, my deceit:
Come! Without you,
Everything is empty words.*

Ey her ağacın, bağın-bahçenin,
her çayırın-çimenin yeşilliği.
Ey benim ihtişamım,
kaderim ve büyüklüğüm.
Ey endişelerim, semâ'm,
dürüstlüğüm, yalancılığım.
Gel, sen olmadıkça dünya bomboş.

A 16-9 67 67

*O swaying, walking cypress,
may autumn winds not hurt you!
O eyes of the universe,
may evil eyes stay away from you!
You are the soul of sky and earth.
May nothing but compassion
touch your soul!*

Ey nazlı nazlı yürüyen selvi,
hazan rüzgarı incitmesin seni.
Ey dünyanın gözü, nazar değmesin sana.
Sen gökyüzü ve yeryüzünün canısın.
Canına şefkatten başka bir şey
dokunmasın.

A 16-10 42 42

*O night, you are cheerful.
Come, be merry all the time, last forever.
I have such a fire in my mind
from the face of the Beloved.
O sorrow, come to my mind
if you can.*

Ey gece, neşelisin.
Hep böyle neşeli gel ki ömrün sonsuza
kadar sürsün.
Benim aklımda, Sevgilinin
yüzünden bir ateş var.
Ey gam, gücün varsa, aklıma gel.

A 21-49 1 1

*The one who drinks sherbet,
tastes our lips from our glass,
That one becomes so drunk that
he sees night as our day.
Cheer, comfort pull the ear of the one who
escaped from our creed's door to bring us
back to our way.*

Kadehimizden şerbet içen,
dudaklarımızın tadını alır ve o kadar
sarhoş olur ki geceyi gündüz zanneder.
Mezhebimizin kapısından kaçanı, ferahlık
yakalar, kulağından çekerek, bizim
yolumuza geri getirir.

A 21-51 45 45

*One who accepts our creed
and walks our way
Sees so many naked souls in our body.
One who drinks sherbet from our glass
Becomes so drunk that he sees
our night as day.*

Mezhebimizi kabul eden
bizim yolumuza yürür.
Bedenlerimizde birçok çıplak ruh görür.
Kadehimizden şerbet içen o kadar sarhoş
olur ki, gecemizi gündüz görür.

A 16-11 47 47

*We started the journey from the
land of Absence with a load of Love. The
night was illuminated by the wine of Union.
With the permission of wine, our lips stayed
wet till the morning of Absence and never
dried for even a moment.*

Yokluk yurdundan aşk yükü ile
yola koyulduk.
Gece, ardı ardına içtiğimiz
şaraplarla aydınlandı.
Dudaklarımız, helâl şarap ile yokluk
sabahına kadar ıslaktır.

A 17-17 46 46

*I placed my heart on the way of trouble,
Untied its feet to run after You.
The wind brought Your smell today.
In gratitude, I gave my heart to the wind.*

Kalbimi belâ yoluna koydum.
Senin arkandan koşabilmesi için,
kalbimin ayak bağını çözdüm.
Bugün, rüzgâr senin kokunu getirdi bana.
Minnettarlığımı göstermek için gönlümü
rüzgâra verdim.

A 17-16 17 17

*"The Time is getting late."
Only a satiated one may say that.
Satisfaction is for the ordinary.
Day or night makes
no difference to the brave one.
Wolf, sheep, goat--all are the same
for a lion.*

Sadece tok olan
"zaman gecikiyor" diyebilir.
Tokluk sadece sıradan olanlar içindir.
Yiğit için gece gündüz fark etmez.
Aslana kurt da bir, kuzu da birdir.

A 21-54 33 33

*I can't sleep on the night I am with You
because of joy and pleasure.
When I am separated, I can't sleep
because of wailing and crying.
I am awake during both of these nights,
But the difference between them
is amazing.*

Seninle olduğum gecelerde mutluluktan
ve sevinçten uyuyamam.
Senden ayrı olduğum gecelerde ise
hüzünden ağlarım, uyuyamam.
Her iki gecede de uyanığım, ancak ikisinin
arasındaki farkı sen gör.

A 17-18 58 58

*In your Love there is more sweet-ness
to be chewed than in sugar.
But, you are surrounded
by depressed people only.
Beloved, all you do all night long is drink
wine, instigating troubles
And creating animosity among the people
who admire you. Why is this?*

Aşkında, şekerden daha fazla
çiğnenebilecek tatlılık var.
Ancak, etrafın sadece
karamsar insanlarla çevrili.
Sevgili, neden gece boyunca şarap içip,
dertleri körüklüyorsun ve sana hayran olan
kişileri birbirine düşürüyorsun?

A 21-55 63 63

*How long will you look
at us from a distance?
We dressed the wounds.
Love is our poor friend.
Who is soul? A helpless baby in our cradle.
Who is heart? Our strange guest.*

Ne kadar zaman bize uzaktan bakacaksın?
Dertlere deva biziz.
Aşk, bizim bir yoksul dostumuz.
Ruh kimdir? Beşikteki çaresiz bebek.
Gönül kimdir?
Bizim garip misafirimiz.

A 22-56 52 52

*As long as the Beloved's
image remains with us,
We are in good shape, O heart.
Wherever a heart attains its desire,
it gets one more thorn,
Which is better than a thousand dates.*

Sevgilinin hayali bizimle oldukça,
iyi durumdayız, ey gönül.
Gönül nerede muradına ererse,
Sevgiliye kavuşursa, oradaki bir diken
binlerce hurmadan iyidir.

A 17-19 44 44

*O Beloved, don't drag
your feet to destroy me!
Use the color you know:
paint me with that color!
O One who teaches the trick to everyone,
Teach me that new trick!*

Ey Sevgili, beni yok etmek için
işini ağırdan alma.
Bildiğin rengi kullan ve beni o renkle boya.
Ey herkese düzenler öğreten,
bana da yeni bir düzen öğret.

A 22-57 66 66

*I don't have a friend besides Love.
Love was with me before I came
into this world, and it is still with me.
Soul yells, "O lazy one on Love's way,
Come on, hurry up, reach me."*

Aşktan başka arkadaşım yok.
Ben bu dünyaya gelmeden önce de
aşk benleydi ve hâlâ benimle.
"Ey aşkın yolundaki tembel, acele et,
bana ulaş" diye canım bana sesleniyor.

A 17-21 23 33

*Since God put early separation in our fate,
What were all those fights and fears?
If I was bad, then you are saved now.
If I was good, remember all our
conversations.*

Mademki Allah kaderimize
erken ayrılık yazmış, isteksizliklere
ve kavgalara ne gerek var.
Eğer kötüysem, sen şimdi kurtuldun.
Eğer iyiysem, konuşmalarımızı hatırla.

A 17-20 48 48

*I should use all of my cunning and throw
myself to heaven as a drunk to see if the
Beauty of the universe is there.
If He is, I will attain my desire.
If not, I will lose my head like I lost my heart.*

Bütün kurnazlıklarımı kullanarak kendimi
sarhoş bir halde oraya atayım.
O canı, O cihanı arayayım.
Oradaysa, tutkularıma ulaşırım.
Orada değilse, kalbimi de başım gibi
kaybederim.

A 17-22 3 3

*There is a soul inside
of your soul: search for it.
There is a jewel in the mountain
of your flesh.
Look for the mine of that jewel,
O Sufi who walks on the way to God.
If you know how to look for it,
search inside of you, not outside.*

Canının içerisinde bir can var, O'nu bul.
Bedeninin dağında bir mücevher var.
O mücevherin madenini bul.
Ey Allah'ın yolunda yürüyen Süfi,
eğer aramayı biliyorsan,
dışında değil kendi içinde bul.

A 22-60 32 32

MEVLÂNÂ ❁ RUBÂÎLER

THE RUBAIS OF RUMI

Derleyen: Nevit O. Ergin - Meral Ekmekçiođlu

Hz. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, 800 yıl kadar önce yaşamış olmakla birlikte günümüzde sadece yaşadığı topraklarda değil, dünyanın dört bir tarafında tanınmakta ve eserlerinden faydalanılmaktadır. Onu ve fikirlerini evrensel kılan nedir, farklı din, kültür ve yaşam biçimini benimseyen insanlar yüzyıllar öncesi söylenmiş bu dizelerde neler buluyor?

Hz. Mevlânâ'nın "Ben o ilâhî gül bahçesinden ancak bir gül getirdim. Anlayana ve önyargısız bakana bu gül o bahçenin vasıflarını anlatmaya yeter." dediği gibi, elimizdeki bu kitap o gülden bir yaprak getirmek için insanlara bir yaşam kılavuzu, bir yol gösterici olabilecek değerli rubâîlerden hazırlanmıştır. Hz. Pîr "Gül zamanı geçtiyse, gülü gül suyundan ara!" demiş. Biz de bu rubâîler arasından gül kokuları almaya, onun işaret ettiği yöne giderek yolumuzu tayin etmeye çalışmalıyız.

Esin Çelebi Bayru (Hz. Mevlânâ'nın 22. kuşak torunu)

Hz. Mevlânâ'nın rubâîlerinden meydana gelen bu eserde rubâîler hem Türkçe hem İngilizce olarak yer almaktadır. Okuyucu arzu ettiğinde çeviriler arasındaki farklı yorumları değerlendirebilsin diye her rubâî için Abdülbaki Gölpınarlı, Fürûzanfer ve Şefik Can olmak üzere üç kaynak verilmiştir. Bu çalışmanın, pek çok okuyucunun feyiz almasına vesile olmasını dileriz.

Although he lived 800 years ago, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî is known not only in the lands where he lived but also all over the world and his works are widely utilized. What makes Mevlânâ and his ideas universal, what do people of different religions, cultures and lifestyles find in these verses spoken centuries ago?

As Hz. Mevlânâ said, "I have brought only one rose from that divine rose garden. For those who understand and look without prejudice, this rose is enough to describe the qualities of that garden." This book has been prepared by valuable rubâîs that can be a life guide and a guide for people in order to bring a leaf from that rose. Hz. Pîr said, "If the time for the rose has passed, look for the rose in rose water!" We should try to smell the fragrance of roses among these rubâîs and determine our path by going in the direction he points out.

Esin Çelebi Bayru (22nd generation granddaughter of the Prophet Mevlânâ)

This work, which consists of rubâîs of Hz. Mevlânâ, includes both Turkish and English translations of the rubâîs. Three sources are given for each rubâî: Abdülbaki Gölpınarlı, Fürûzanfer and Şefik Can, so that the readers can evaluate the different interpretations between the translations if they wish. We hope that this work will be a source of inspiration for many readers.

Bu kitabın telifi Uluslararası
Mevlânâ Vakfı'na bağışlanacaktır.

The royalties will be donated to the
International Mevlânâ Foundation.

NI
NEFES